EPISTOLA 22 - Despre desăvârşirea vieţii monahilor (creştinilor)

I

Dintre multele lucruri pe care le arată Scriptura inspirată de Dumnezeu şi pe care trebuie să le realizeze cei care s-au hotărât să fie bineplăcuţi lui Dumnezeu, am socotit necesar să menţionez acum, într-o scurtă enumerare, numai pe acelea pe care în prezent le discutaţi între voi, aşa cum am învăţat din Sfânta Scriptură, expunând pentru fiecare dovada care este uşor de înţeles pentru cei care se îndeletnicesc cu lectura (Sfintei Scripturi), care vor fi în măsură s-o facă înţeleasă şi altora.

Creştinul trebuie să se socotească părtaş (vrednic) chemării cereşti şi să se poarte în chip vrednic de Evanghelia lui Hristos.

Creştinul nu trebuie să fie uşuratic şi să nu se lase îndepărtat de cineva de la amintirea lui Dumnezeu şi de la voile şi judecăţile Lui. Creştinul trebuie să devină în toate mai presus de judecăţile după lege, nici să nu jure, nici să nu mintă.

Nu trebuie să defăimeze, nici să nu batjocorească, nici să nu se certe, să nu se răzbune singur, să nu răsplătească răul cu rău, nici să nu se mânie. Trebuie să fie îndelung-răbdător, şi să mustre la timp potrivit pe cel ce se răzbună, nu însă din patima răzbunării, ci din dorinţa îndreptării fratelui, după porunca Domnului.

Nu trebuie să spună ceva împotriva fratelui care nu este de faţă, cu scopul de a-l cleveti, ceea ce este calomnie, chiar dacă ar fi adevărate cele spuse. Trebuie să dispreţuiască pe cel care calomniază pe fratele. Nu trebuie să spună vorbe de ruşine.

Nu trebuie să râdă şi nici să nu tolereze pe cei care râd. Nu trebuie să vorbească cuvinte rele, spunând ceva care nici la folosul celor care ascultă nu duce, nici la familiaritatea necesară şi îngăduită cu Dumnezeu nu contribuie. Aşa încât şi cei care lucrează să se îngrijească, atât cât este posibil, să lucreze cu linişte şi să se adreseze cu cuvinte cuviincioase celor care sînt încredinţaţi să rânduiască cuvântul cu discernământ spre zidirea credinţei, ca să nu întristeze Duhul cel Sfânt al lui Dumnezeu.

Nu se cuvine ca vreunul care vine de la alţii să îndrăznească să se apropie sau să vorbească cuiva dintre fraţi, înainte ca aceia care au primit sarcina supravegherii în toate să fie cercetaţi cum place lui Dumnezeu spre folosul comun.

Nu trebuie să fie robit de vin, nici să nu fie stăpânit de patima pentru mâncare de carne, nici, în general, să nu devină lacom pentru orice mâncare sau băutură, pentru că cine se luptă, se înfrânează de la toate. Din câte se dau fiecăruia spre folosire, nu trebuie să aibă nimic ca al său propriu sau să înmagazineze, ci fiind atent cu grijă pentru toate, ca şi cum aparţin lui Dumnezeu, să nu dispreţuiască nimic din câte întâmplător sînt aruncate sau puse deoparte. Nimeni să nu socotească ceva ca al său (proprietate), ci ca fiindu-i încredinţat de Dumnezeu spre slujirea fraţilor care formează o inimă şi o simţire, astfel şi să gândească şi să facă toate, şi fiecare (să rămână) în rândul cetei sale.

II

Nu trebuie să cârtească, nici de strâmtorare din lipsa celor necesare, nici de oboseală din muncă, pentru că in orice împrejurare, judecata o au cei cărora li s-a încredinţat puterea (autoritatea) corespunzătoare. Nu trebuie să facă strigare sau altă manifestare sau mişcare, în care se manifestă mânie sau îndepărtare de încredinţarea că Dumnezeu este de faţă. Glasul să fie potrivit după împrejurare.

Nu trebuie să răspundă cuiva sau să facă ceva cu obrăznicie şi dispreţ, ci să dovedească în toate şi faţă de toţi îngăduinţă şi cinste. Nu trebuie să facă semne din ochi cu viclenie sau să folosească altă formă sau mişcare a unui membru (a corpului), care întristează pe frate sau dovedeşte dispreţ.

Nu trebuie să se împodobească în îmbrăcăminte sau încălţăminte, ceea ce dovedeşte deşertăciune (mândrie). Trebuie să folosească lucruri simple pentru nevoile corpului. Nu trebuie să cheltuiască nimic mai mult decât cele necesare sau pentru lux, ceea ce este abuz (necumpătare).

Nu trebuie să caute cinstiri şi să urmărească întâietate. Trebuie ca fiecare să socotească pe toţi ceilalţi mai de cinste decât pe sine. Nu trebuie să fie răzvrătit (nesupus).

Cel care poate să lucreze, dacă nu lucrează, nu trebuie să mănânce, ci chiar şi cel care se îndeletniceşte cu ceva dintre faptele spre mărirea lui Hristos, trebuie să se forţeze pe sine pentru împlinirea lucrului după putere. Fiecare trebuie să facă toate prin examinarea proiestoşilor cu cuvântul şi învăţătura, chiar şi mâncarea şi băutura, aşa încât şi acestea să se facă spre slava lui Dumnezeu.

Nimeni nu trebuie să treacă de la o lucrare la alta fără examinarea celor care au puterea (autoritatea) să rânduiască asemenea lucruri, în afară de cazul când pe cineva, pe neaşteptate, l-ar chema o nevoie urgentă în ajutorul celui lipsit de puteri.

Trebuie ca fiecare să rămână la ceea ce a fost rânduit şi să nu treacă din proprie iniţiativă la lucrări străine, afară de cazul când cei care au răspunderea pentru asemenea (situaţii) ar socoti că cineva are nevoie de ajutor. Nimeni nu trebuie să se găsească în alt atelier decât cel al său. Nu trebuie să facă ceva faţă de cineva din duh de contrazicere sau ceartă.

III

Nu trebuie să fie invidios pentru succesul altuia, nici să nu se bucure pentru defectele cuiva.

In dragostea lui Hristos, trebuie să se întristeze şi să se mâhnească pentru defectele fratelui, dar să se bucure pentru realizările lui. Nu trebuie să fie indiferent pentru cei care păcătuiesc sau să stea liniştit pentru ei.

Cel care mustră trebuie să mustre cu toată îndelunga-răbdare, cu frică de Dumnezeu şi cu scopul să întoarcă pe cel păcătos. Cel mustrat sau pedepsit trebuie să fie primit cu bunăvoinţă, cunoscând folosul său în îndreptare.

Când cineva este acuzat, nu trebuie ca altul să contrazică pe acuzator înaintea aceluia sau a altor câţiva. Dar dacă vreodată s-ar întâmpla ca acuzaţia să apară cuiva nedreaptă, (acesta) de la sine să ia cuvântul pentru cel acuzat şi, fie să-l lămurească, fie să se lămurească.

Trebuie ca fiecare, în măsura în care îi este posibil, să liniştească (îmblânzească) pe cel care are vrăjmăşie împotriva lui. Nu trebuie să se păstreze ranchiună împotriva celui care a păcătuit şi se căieşte, ci să fie iertat din inimă.

Trebuie ca acela care spune că se pocăieşte pentru păcat, să se întristeze nu numai pentru păcat, ci să şi facă roade vrednice de pocăinţă. Cel care a fost pedepsit pentru păcate anterioare şi a fost găsit vrednic de iertare, dacă va greşi din nou, îşi pregăteşte sieşi judecata mâniei dumnezeieşti mai rea (aspră) decât cea dinainte.

Cel care după prima şi a doua mustrare persistă în greşeala lui, trebuie să fie arătat proiestosului, pentru ca astfel, fiind mustrat de mai mulţi, să se ruşineze. Dar dacă nici astfel nu se va îndrepta, să se taie ca sminteală a celorlalţi şi "să fie privit ca un păgân şi ca un vameş", spre siguranţa celor care lucrează instruirea ascultării, potrivit celor spuse: "Când se prăbuşesc cei fără de lege, se înfricoşează cei drepţi". Dar trebuie să se şi plângă pentru el, ca de un mădular tăiat din corp.

Soarele nu trebuie să apună peste mânia fratelui, ca nu cumva noaptea să-i ducă la deplină învrăjbire şi în ziua judecăţii să-i copleşească delictul neînlăturat.

Nu trebuie să aştepte prilej potrivit pentru îndreptarea lui, pentru că nu este sigur pentru ziua de mâine; în realitate mulţi plănuiesc multe pentru ziua de mâine, dar n-o mai apucă (ajung).

Nu trebuie să abuzeze de încărcarea peste măsură a pântecelui, de la care provin închipuirile (imaginaţiile) de noapte.

Nu trebuie să se forţeze la lucru peste măsură şi să depăşească limitele moderaţiei, potrivit Apostolului, care a spus: "Ci, având hrană şi îmbrăcăminte, cu aceasta vom fi îndestulaţi", pentru că abundenţa, dincolo de necesitate, produce chipul avariţiei (lăcomiei), iar lăcomia a fost declarată ca închinare la idoli.

Nu trebuie să fie avar, nici să nu strângă lucruri nefolositoare, de care nu are nevoie.

Cel care se alătură lui Dumnezeu, să îmbrăţişeze sărăcia pentru totdeauna şi să fie străpuns (fixat) în teama de Dumnezeu, potrivit celui care a spus: "Străpunge cu firea Ta trupul meu, că de judecăţile Tale m-am temut".

Să dea Domnul ca să primiţi cele spuse, cu toată înţelegerea, aşa încât să dovediţi roade vrednice de Duhul spre slava lui Dumnezeu, prin graţia lui Dumnezeu şi cu ajutorul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

http://www.sfantulvasilecelmare.info/epistola-desavarsirea-monahilor.php